

**ATL
tycker**

... att det inte finns någon anledning att slå sig till ro efter det att glyfosat fått grönt ljus inom EU i fem år till. Det är en väldigt kort tid att forska fram hur man optimerar odlingen under nya förutsättningar.

Det gäller både inom forskningen och hemma på gården.

Även ett nytt kemiskt alternativ vore intressant. Förutsättningarna för att sätta ett nytt växtskyddsmedel på marknaden ökar om

glyfosat är på väg ut. Även då är fem år en mycket kort tid.

Att lita på ett fortsatt godkännande efter 2022 är vanskligt. EU har även i andra fall, som GMO, gått sin egen väg utan att bry sig om resten av världen.

” Gåsen må ha en liten hjärna men den genomskådar det vi människor försöker hitta på.

Göran Frisk, skrämselkonsulent, har besvär med en växande stam vitkindade gäss.

LEDAREN**SYNPUNKTEN**

ILLUSTRATION: ISTOCK

Bättre djurvelfärd är det nya slagfältet

LEDAREN

Tord Karlsson

tord.karlsson@atl.nu

Den svenska grisen har tagit marknadsandelar de senaste åren. Särskilt i butikerna har den danska fläskfilén och andra importvaror tappat i försäljning trots lägre pris.

Danmark satsar nu hårt på att återerövra förlorat territorium i butikerna. Förbättrad djurvelfärd är det nya slagfältet, det område där kampen förs, i alla fall här i Nordeuropa.

Med dansk hjärtmärkning ska förtroendet förbättras. Det går naturligtvis att kritisera att deras enhjärtasgris fortfarande har långt kvar till svensk standard men rörelseriktningen är klar. Vinnare är förstås djuren och möjliga förlorare är svenska uppfödare som får konkurrens i sin bästa gren, djuromsorgen.

Svensk grisnäring mår bra just nu. Det är bra att slakterierna och handeln samarbetar och utvecklar nya koncept. Att Ica har ökat det svenska ursprunget i charkvarorna från 30 till närmare 90 procent är mycket glädjande för grisbranschen. Det är också till nytta för lantbruket som helhet – en näring som utvecklas har högre status.

Då blir det svårt att följa debatten om de nya djurskyddsreglerna som under vissa omständigheter gör det möjligt att avvänja smågrisarna tidigare. Om protesterna handlar om skilda åsikter i sakfrågan går det att förstå och respektera. Om det däremot handlar om att varje försök till förändring av den svenska modellen ska bekämpas är det svårare att följa med.

Ny teknik, nya stallar och nya rön vad gäller uppfödningen öppnar för nya lösningar som inte nödvändigtvis är en försäkring. Är verkligen ett litet antal grisar som avvänjs under noggrann kontroll efter 21 dagar ett hot mot den svenska modellen och de svenska mervärdena? Är det början på ett sluttande plan som leder ner i avgrunden?

Handelns markering att det svenska ursprunget är det absolut viktigaste argumentet är tydligt och vägledande. Så får handeln och vi andra ha förtroende för och lita på att branschen, myndigheterna och forskningen ansvarsfullt för den så kallade svenska modellen framåt.

Till slut kommer det ner till intäkter minus kostnader och därmed lönsamhet för uppfödaren. Under en lång period från 2014 och framåt låg det svenska priset stabilt och högt över det pressade priset i länderna söderöver. Det är fortfarande stabilt men när marknaden på kontinenten är mer i balans har priserna där stigit och ibland varit högre än de svenska. Alla nya ansträngningar har inte resulterat i högre avräkningspriser till uppfödarna. Om det har stannat hos slakterierna får vi se när deras årsresultat redovisas.

Om slakterierna har byggt upp stora vinster får vi diskutera varför pengarna har stannat där. Om inte får vi rikta strålkastarna mot handeln och undra om mervärdena bara är till för deras skull. För det är bra att avräkningspriserna har legat på en jämn nivå men visst skulle man önska en del högre toppar. Svensk kvalitet ska betala sig.

ATL DEBATT: Mejla debatt@atl.nu

Läs mer på sidorna 4-5

Efter sex år med ny älgförvaltning är betesskadorna i princip oförändrade och alltför omfattande. Skogsstyrelsen kräver därför en gemensam kraftsamling, där jägarkåren har en extra viktig roll, skriver **Göran Rune**, Skogsstyrelsen.

Dags för jägarna att ta betesskadorna på allvar

Tidigare i år har vi presenterat resultaten från inventeringen av betesskadorna i olika landsdelar. I Götaland är läget som värst där två av tre tallar är skadade av vilt. Totalt i landet är två av fem tallar viltskadade enligt vår sammanställning. Det är illa nog. Bara enstaka år i enstaka områden är situationen acceptabel utifrån målet: minst sju av tio stammar ska vara oskadade.

Viltets bete orsakar en försämring av virkeskvalitet och en förlorad tillväxt som ger höga ekonomiska kostnader för skogsägaren. Skogsägare avskräcks från trädslag som löper stor risk att skadas. Nedbetning av vanliga lövträd som sålg och rönn bidrar till att många ungsogar gapar tomma på variation och mångfald.

Nu behövs en gemensam kraftsamling av flera parter för att åstadkomma påtagliga effekter:

• **Jägarkåren.** Jägarna håller bokstavligen i det allra viktigaste vapnet för att motverka viltskador men den nationella trenden visar tyvärr att avskjutningen minskat successivt sedan 2011, enligt statistik från Jägareförbundet. Det är inte ett sådant gensvar vi förväntar oss av en jägarkår som tar skogsskador eller viltolyckor på allvar.

• **Myndigheterna.** Berörda myndigheter, i första hand Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och

länsstyrelserna, kan bli mycket bättre på att gå åt samma håll, tala samma språk och agera med samma beslutsamhet. Målen behöver kontinuerligt följas upp.

• **Viltförvaltningen.** Allt fler uttrycker behovet av en samlad viltförvaltning där älg, rådjur, kron- och dovhjort förvaltas mer samordnat för att bättre kunna förebygga betesskador. Skogsstyrelsen vill gärna medverka i och driva på en sådan utveckling.

• **Skogsägaren.** I många år har vi redovisat att gran i allt för stor utsträckning planteras på marker där tall är ett bättre alternativ sett till

” Nu behövs en gemensam kraftsamling. ”

växtplatsen. I många fall en direkt följd av att hjortdjuren betar på tall. Intresset för att öka andelen tallföryngringar börjar bli större, trots skaderisken.

Försäljningen av tallplanter ökar igen och här måste skogsägarna visa att man kan hålla i och förstärka trenden.

Totalt sett har ändå jägarperspektivet en alltför styrande inverkan. För att älgförvaltningen ska fungera bättre i praktiken behöver de som har ett avgörande inflytande visa att de på allvar tar hänsyn till skogens samlade värden. Dit hör produktion av timmer, klimatreglering, biologisk mångfald, rekreation, bär- och svampplockning, friluftsliv – och jakt.

Göran Rune
Chef Skogsavdelningen,
Skogsstyrelsen

ATL Mejla oss på: formamn.etteramn@atl.nu

Ansvarig utgivare: Annika R Hermanrud
Chefredaktör: Lilian Almqvist
Digital strateg: Frida Jonson
Printredaktör: Linda Grimstedt **Webbredaktör:** Mikael Marklund
Debattredaktör & ledarskribent: Tord Karlsson
Reportrar: Ulf Aronsson, Malin Eborn, Marcus Frennemark, Sara Johansson, Lena Karlsson, David Larsson, Cecilia Persson, Oskar Schönning, Birgitta Sennerdal, Jerry Simonsson, Fredrik Stork, Per Österman.
Redigeringschef: Julia Lindelöf **Redigering och grafik:** Thomas Ambrosius, Olle Carlsson, Kim Lind, Ann Lindén, Kenneth Magnuson, Lena Wilsby.
Korrektur: Isabella Bjurström-Watts
Annonsschef: Kristina Tellander

Grundad år 1884

Växel: 040-601 64 00
Redaktion: 040-601 64 95, red@atl.nu
Utebliven tidning: 040-601 64 03
Annonser: 040-601 64 02, annons@atl.nu
Prenumeration 12 månader kostar 2 268 kr inkl moms (2 140 kr exkl moms).
Beställ här: [e-post: prenumeration@atl.nu](mailto:prenumeration@atl.nu)
tel: 040-601 64 03
fax 0560-77 77 99
plusgiro: 88 70 00-8
postadress: Box 78, 685 22 Torsby

• Tidningen utkommer tisdag och fredag.
• Utges av LRF Media AB.
• Tryck: V-TAB, Södertälje
• Annonser mottages senast tisdag/torsdag kl 12.00. OBS! Vid helger ett dygn tidigare.
• Korrekturannonser senast måndag/onsdag kl 12.00.
• Inhibering av eftertextannonser senast tis/tors kl 12.00.
• Radannonser publiceras även på ATL.nu.
• Annonser enkel spalt 14 kr/mm, textsida 14 kr/mm. Tillägg för färg.
• Reklamskatt inräknad. Moms tillkommer.

• För skada pga utebliven annons ansvarar ej.
• Anmärkningar mot införda annonser ska göras inom tre dagar samt mot fakturor inom 8 dagar från fakturadatum.
• All redaktionell text i ATL lagras elektroniskt. Utbetalat arvode inkluderar även ATLs rätt till elektronisk publicering.

Medlem i
SVERIGES TIDSKRIFTER
Upplaga helår
2016: 31 400

